

LỰA CHỌN NỘI DUNG GIÁO DỤC GIÁ TRỊ VĂN HÓA DÂN TỘC THIỂU SỐ CHO HỌC SINH DÂN TỘC ĐÁP ỨNG MỤC TIÊU CỦA CHƯƠNG TRÌNH MỚI

NGUYỄN THỊ MINH NGUYỆT

Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam

Email: nguyetgddt@gmail.com

Tóm tắt: Lựa chọn nội dung giáo dục giá trị văn hóa dân tộc thiểu số cho học sinh dân tộc trong nhà trường là vấn đề rất có ý nghĩa, nhất là trong bối cảnh đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục hiện nay. Bài viết phân tích sự cần thiết phải giáo dục giá trị văn hóa dân tộc; một số tiêu chí làm căn cứ lựa chọn nội dung giáo dục cho học sinh dân tộc và minh họa một vài chủ điểm về nội dung giáo dục giá trị văn hóa vật chất và văn hóa tinh thần nhằm giáo dục cho học sinh dân tộc thiểu số những giá trị gia đình, quê hương, cộng đồng,... theo đúng định hướng và mục tiêu của chương trình mới.

Từ khóa: Lựa chọn; nội dung giáo dục; giá trị văn hóa; dân tộc thiểu số; học sinh; chương trình mới.

(Nhận bài ngày 25/7/2017; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 08/8/2017; Duyệt đăng ngày 25/8/2017).

1. Đặt vấn đề

Vấn đề giữ gìn và phát huy bản sắc văn hoá dân tộc, giáo dục (GD) giá trị văn hoá (GTVH) truyền thống dân tộc cho thế hệ trẻ là vấn đề được Đảng, Nhà nước và xã hội ta rất quan tâm. Các GTVH của mỗi dân tộc đều có sức sống riêng, tạo nên bản sắc, tính đa dạng và sự khác biệt của chính dân tộc đó. Thực tế hiện nay cho thấy, sự hiểu biết của học sinh (HS) dân tộc về văn hóa dân tộc thiểu số (DTTS) còn nhiều hạn chế. Do vậy, cần phải GD GTVH DTTS cho HS phổ thông nói chung, HS dân tộc nói riêng để góp phần củng cố lòng tin và niềm tự hào của thế hệ trẻ vào các giá trị tốt đẹp của văn hóa dân tộc. Việc lựa chọn nội dung GD GTVH dân tộc nhằm giữ gìn và tôn vinh bản sắc văn hóa, phát huy phong tục, tập quán, truyền thống tốt đẹp của các dân tộc cho HS DTTS trong nhà trường rất cần thiết, đáp ứng mục tiêu của chương trình GD phổ thông mới: “Định hướng chính vào GD về giá trị gia đình, quê hương, cộng đồng và những thói quen, nề nếp cần thiết trong học tập và sinh hoạt” [1].

2. Một số khái niệm cơ bản

2.1. Giá trị văn hóa

Theo GS.TS. Ngô Đức Thịnh “Giá trị trước nhất là hệ thống những đánh giá mang tính chủ quan của con người về tự nhiên, xã hội và tư duy theo hướng những cái gì là cần, là tốt, là hay, là đẹp, nói cách khác đó chính là những cái được con người cho là chân, thiện, mỹ, giúp khẳng định và nâng cao bản chất người. Giá trị cũng như tập quán, chuẩn mực, tri thức,... đều là sản phẩm của quá trình tư duy, sản xuất tinh thần của con người, nó là yếu tố cốt lõi nhất của văn hoá” [2].

GTVH được quan niệm là yếu tố cốt lõi của văn hóa, được sáng tạo và kết tinh trong quá trình lịch sử của dân tộc và nhân loại. GTVH là một hệ thống các giá trị có ý nghĩa khách quan được quy định bởi thực tiễn lịch sử, bởi tính thông tin rộng rãi. Các GTVH đều chứa đựng những điều tốt đẹp (chân, thiện, mỹ) và luôn tạo ra các

định hướng làm phát huy cái đúng, cái tốt, cái đẹp của con người.

2.2. Giá trị văn hóa dân tộc thiểu số

GTVH DTTS được hiểu là những gì được chọn lọc và kết tinh thành truyền thống của mỗi dân tộc, được cộng đồng lựa chọn tạo nên bản sắc văn hóa của dân tộc và được truyền từ đời này qua đời khác. Các GTVH DTTS kết tinh lại trong hoạt động; trong quan niệm, tư tưởng, triết lý; trong đạo đức và cách ứng xử,... phản ánh diện mạo tinh thần, vật chất của cả một dân tộc, có trong các sản phẩm vật thể và phi vật thể của văn hóa.

2.3. Giáo dục giá trị văn hóa dân tộc thiểu số

GD GTVH DTTS được hiểu là cách thức GD những GTVH vật chất và văn hóa tinh thần của dân tộc bằng tấm gương người tốt, việc tốt. GTVH của dân tộc sẽ được biểu hiện một cách sinh động, cụ thể trong từng người, trong từng hành vi. Chẳng hạn như GD giá trị đạo đức thông qua GD trực tiếp bằng các hoạt động cụ thể như ăn uống, sinh hoạt, lao động và GD gián tiếp thông qua các lời khuyên răn, dạy bảo; bài hát, ca dao, đồng dao, tục ngữ, trò chơi,..., tạo nên những tiền đề cơ bản trong việc hình thành đạo đức, tình thương yêu, trách nhiệm, kĩ năng sống của mỗi người,...

3. Sự cần thiết phải giáo dục giá trị văn hóa dân tộc thiểu số cho học sinh dân tộc trong nhà trường phổ thông

Đại hội Đảng lần thứ XI đã nhấn mạnh một số chủ trương cần thực hiện để phát triển và GD GTVH, đó là “phát triển toàn diện, đồng bộ các lĩnh vực văn hóa, vừa phát huy những giá trị tốt đẹp của dân tộc, vừa tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại, xử lý tốt mối quan hệ giữa kinh tế và văn hóa để văn hóa thực sự là nền tảng tinh thần của xã hội, là một động lực phát triển kinh tế-xã hội và hội nhập quốc tế” [3].

Căn cứ vào mục tiêu của chương trình GD phổ thông tổng thể. Ngay từ cấp Tiểu học “chương trình GD

giúp HS hình thành và phát triển những yếu tố căn bản đặt nền móng cho sự phát triển hài hòa về thể chất và tinh thần, phẩm chất và năng lực; định hướng chính vào GD về giá trị gia đình, quê hương, cộng đồng,..." [4]. Vì vậy, GD GTVH dân tộc có thể coi là hoạt động có định hướng, có tổ chức nhằm hình thành năng lực nhận thức, ý thức ứng xử đúng đắn với các GTVH dân tộc và hoàn thiện phẩm chất, đức tính tốt đẹp cho HS DTTS ngay từ đầu cấp Tiểu học trong bối cảnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

Trong bối cảnh hiện nay, song song với cơ hội được giao lưu, hội nhập là nguy cơ nhiều GTVH truyền thống của các DTTS bị mai một, lãng quên. Với những dân tộc thiểu số rất ít người là những dân tộc khó có khả năng và điều kiện tự bảo vệ và phát huy GTVH dân tộc của mình. Trong đó phải kể đến là khả năng đánh mất ngôn ngữ truyền thống, linh hồn của văn hóa dân tộc, cũng là phương tiện để chuyển tải, trao truyền nghệ thuật, phong tục tập quán của các tộc người.

GTVH tinh thần của người DTTS được thể hiện qua âm nhạc, vũ đạo, những lễ hội, phong tục tập quán điển hình của từng dân tộc, vốn được coi là bản sắc của đồng bào DTTS đều đang dần ít xuất hiện và đứng trước nguy cơ thất truyền. Các hình thức nghệ thuật, những điệu múa cổ truyền cũng ngày càng vắng bóng. Những người lớn tuổi trong mỗi cộng đồng dân tộc không còn điều kiện truyền lại các kĩ năng, hiểu biết của mình cho lớp trẻ, bởi nhiều người cho rằng, việc giữ gìn những GTVH truyền thống này ít có giá trị trong cuộc sống hiện đại.

GTVH vật chất được thể hiện qua không gian cư trú của các tộc người, qua các nghề truyền thống; qua ẩm thực; các trang phục đặc trưng của từng dân tộc,... Một số GTVH hiện nay đang bị lu mờ, chẳng hạn như xu hướng mặc trang phục của người Kinh đã ảnh hưởng không nhỏ tới một bộ phận thanh, thiếu niên DTTS. Họ có xu hướng "ngại" mặc trang phục của dân tộc mình. Tình trạng này ngày càng phổ biến với nhiều lí do khác nhau, đó là điều mà các nhà nghiên cứu không khỏi lo ngại.

Ngoài ra, trước sự phát triển mạnh mẽ của công nghiệp hóa, hiện đại hóa, kĩ thuật làm thủ công các sản phẩm dân gian truyền thống cũng có nguy cơ tiêu vong. Các mặt hàng dệt thổ cẩm; thêu hoa văn; chế tác nhạc cụ dân tộc bằng chất liệu đá, đồng, tre, nứa,... lại gặp phải sự cạnh tranh của các sản phẩm công nghiệp bán sẵn hàng loạt, kĩ thuật làm thủ công dần bị mai một, lãng quên.

Để HS DTTS biết giữ gìn và phát huy các GTVH truyền thống một cách tự giác, việc lựa chọn và đưa các GTVH DTTS vào dạy trong nhà trường thông qua các hoạt động trải nghiệm và các môn học như GD lối sống; GD công dân; qua các môn học tự chọn; nội dung GD của địa phương,... sẽ giúp HS DTTS thấy được lợi ích và tầm quan trọng của GTVH dân tộc. Từ đó giúp các em hình thành thái độ tôn trọng và định hướng các hành vi cá nhân trong đời sống hàng ngày.

4. Một số tiêu chí lựa chọn nội dung giáo dục giá trị văn hóa dân tộc thiểu số

Có nhiều tiêu chí lựa chọn nội dung GD GTVH DTTS, trong phạm vi nghiên cứu, chúng tôi đưa ra một số tiêu chí đại diện sau:

4.1. Lựa chọn nội dung phù hợp với mục tiêu giáo dục

Các nội dung GTVH DTTS cần lựa chọn phải cung cấp kiến thức về các GTVH dân tộc. Có thể lựa chọn về nhà ở đại diện cho loại hình văn hóa vật chất, có thể thấy cách thức xây dựng nhà cửa của đồng bào vùng Tây Bắc có sự khác biệt với các địa phương khác. Ngôi nhà sàn truyền thống là biểu tượng của vùng đất này. Qua đó, HS biết liên tưởng từ nội dung kiến thức được học vào cuộc sống thường ngày. Biết được nhà sàn không chỉ là nơi ở có khả năng chống thú dữ và tạo năng lượng sống cho con người mà đó còn là nơi sinh hoạt, gắn kết văn hóa cộng đồng. Các em hình thành tình yêu quê hương làng bản, tự hào vì được sinh ra và lớn lên dưới mái nhà sàn và có những hiểu biết thêm về những GTVH khi được sống dưới mái nhà sàn. Hoặc lựa chọn các nội dung lựa chọn về văn học - nghệ thuật của người DTTS cũng có sự đa dạng các hình thức, từ văn chương (truyện thần thoại, cổ tích, truyện cười,...) đến các làn điệu dân ca và các lễ hội. Tất cả nội dung đều phải phù hợp với mục tiêu và nội dung chương trình GD địa phương.

4.2. Lựa chọn nội dung đảm bảo tính đặc trưng văn hóa vùng miền

Văn hóa vùng miền là một không gian văn hóa nhất định, được tạo thành bởi các đơn vị dân cư trên một phạm vi địa lí của một hay nhiều tộc người, sáng tạo ra một hệ thống các dạng thức văn hóa mang đậm sắc thái tâm lí cộng đồng, tạo nên các sắc diện văn hóa chung theo từng vùng miền.

- *Vùng văn hóa Tây Bắc*: Biểu tượng văn hóa có thể thấy rõ nhất ở đây là những ngôi nhà sàn của người dân tộc Thái, Mường, một công trình kiến trúc đậm đà bản sắc văn hóa dân tộc. Ngoài ra, phải kể đến nghệ thuật trang trí tinh tế trên trang phục: Khăn, váy Mường, váy Mông, trên chăn, màn. Văn học nghệ thuật tiêu biểu như nhạc cụ bộ hơi (khèn, sáo,...), những điệu múa xòe và những bản trường ca bất hủ.

- *Vùng văn hóa Việt Bắc*: Biểu tượng văn hóa vùng thấy rõ trong trang phục giản dị, lễ hội như lễ hội Lồng Tồng, hệ thống chữ Nôm Tày. Sinh hoạt nghệ thuật nổi tiếng là nghệ thuật múa lân, múa sư tử, hát Sli của người Tày, hát Lượn của người Nùng, hát Sinh ca của người Sán Chay, hát gầu Plênh trữ tình của người Mông. Sự sôi động của kì sinh hoạt hát dân ca, đi tìm bạn đời và những buổi chợ tình thắm đằm chất nhân văn; Các hoạt động vui chơi, giải trí, rèn luyện thể chất thông qua các trò chơi dựng nêu, ném còn, bắn nỏ,... cũng mang những điểm đặc biệt.

- *Vùng văn hóa Bắc Bộ*: Là cái nôi hình thành văn hóa Việt, bảo lưu được nhiều GTVH truyền thống. Văn hóa dân gian phát triển rực rỡ: Truyện Trạng, hát quan họ,

hát chèo, múa rối,... Có hệ thống chữ viết riêng (Nôm, Tày). Sinh hoạt văn hóa đặc thù là văn hóa chợ phiên. Văn học dân gian phong phú, đa dạng, đặc biệt là lời ca giao duyên.

- *Vùng văn hóa Trung Bộ*: Nơi đây từng là địa bàn cư trú của người Chăm. Biểu tượng văn hóa chính là một nền văn hóa Chăm đặc sắc, đến nay vẫn còn dấu tích của văn hóa Chăm qua những tháp Chăm kiệt xuất. Đây còn là quê hương của những điệu lí, câu hò. Đặc biệt văn hóa Huế tiêu biểu cho văn hóa Việt Nam thế kỉ XIX.

- *Vùng văn hóa Tây Nguyên*: Là vùng văn hóa đặc sắc với những trường ca, lễ hội, cồng chiêng,... Nơi lưu giữ được truyền thống văn hóa bản địa đậm nét, gần gũi với văn hóa Đông Sơn mang tính chất hoang sơ, nguyên hợp và cộng đồng. Văn học dân gian biểu hiện ở những áng trường ca mang tính sử thi; Âm nhạc nổi bật là văn hóa cồng chiêng, đàn tơ rưng, đàn Krông pút.

- *Vùng văn hóa Nam Bộ*: Văn hóa mang đậm dấu ấn của vùng sông nước. Tiêu biểu là nhà ở trải dài ven kênh, ven lợ, bữa ăn giàu thủy sản, tính cách con người phóng khoáng, tin ngưỡng tôn giáo hết sức phong phú và đa dạng sớm tiếp cận và đi đầu trong quá trình giao lưu hội nhập văn hóa phương Tây.

Những đặc trưng văn hóa vùng không phải lúc nào cũng biểu hiện như nhau ở tất cả các vùng văn hóa khác nhau, mà thường trong một tập hợp những đặc trưng của mỗi vùng cụ thể tạo nên những nét riêng biệt của vùng đó. Một số biểu hiện của vùng văn hóa mang tính đa vẻ, thể hiện trên toàn bộ các mặt của đời sống văn hóa vật chất và văn hóa tinh thần của cư dân. Từ những đặc điểm văn hóa vùng nêu trên, khi lựa chọn nội dung GD GTVH đưa vào nhà trường để GD cho HS DTTS, người lựa chọn cần làm nổi bật lên được những đặc trưng của từng loại hình văn hóa ứng với mỗi vùng miền cụ thể, mang ý nghĩa biểu trưng cho người dân địa phương.

4.3. Lựa chọn nội dung phù hợp với đặc điểm tâm, sinh lí học sinh dân tộc thiểu số

Lựa chọn những nội dung GTVH dễ hiểu, dễ nhớ, có tính trực quan, gần gũi trong cuộc sống và trong kinh nghiệm của HS DTTS. Đó là những nội dung phù hợp với những đặc điểm tâm lí nhận thức của HS DTTS.

Lựa chọn những nội dung GTVH phù hợp với khả năng nhận thức của HS DTTS theo lứa tuổi. HS DTTS cũng mang những đặc điểm chung của lứa tuổi đó là nhận thức cảm tính chiếm ưu thế ở tiểu học, nhận thức lí tính phát triển mạnh ở trung học cơ sở và trung học phổ thông. Ở tiểu học lựa chọn giới thiệu những nội dung GTVH là những sự vật hiện tượng cụ thể; Ở cấp trung học cần lựa chọn, giới thiệu những nội dung GTVH là những sự vật hiện tượng cụ thể, có thể lựa chọn một số nội dung có tính lí luận trừu tượng.

Khi lựa chọn nội dung GD tình đoàn kết, gần bó cộng đồng, giúp HS thấy được dù ở môi trường sống nào, không gian cư trú nào thì ở mỗi gia đình trong đó mọi thành viên từ già đến trẻ, nam đến nữ đều nhận được sự quan tâm, chăm sóc, chở che, nương tựa, giúp

đỡ, chia sẻ với nhau; Hoặc lựa chọn nội dung GD giá trị ý thức cộng đồng nhằm giúp cho HS thấy được tất cả mọi người đều hòa nhập vào đời sống sinh hoạt cộng đồng làng bản bằng sự quan tâm, đùm bọc giúp đỡ lẫn nhau trong lúc khó khăn và thực hiện trách nhiệm, nghĩa vụ của mỗi người đối với cộng đồng,...

4.4. Lựa chọn nội dung tiêu biểu cho thể loại văn hóa

GTVH vật chất: Được biểu hiện qua những hình thái vật thể hữu hình như những công trình kiến trúc, nhà ở của từng vùng DTTS; các hoạt động có thể nhìn thấy như trong cách mặc trang phục của người DTTS, những chiếc khăn Piêu đẹp mắt, túi thổ cẩm, nhạc cụ được chế tác bằng tre, bằng đồng hay bằng bạc như Pí pặp, khèn bè, đàn tính Tầu Thái; công cụ sản xuất; các nghề thủ công truyền thống; cách chế biến các món ăn thể hiện văn hóa ẩm thực của đồng bào các dân tộc,... GTVH ở đây được biểu hiện ở lối sống, nếp sống của cư dân, như việc làm lụng, nếp ăn mặc mang đậm dấu ấn của từng tộc người. Ngoài ra, nghề truyền thống của người DTTS chứa đựng trong đó những yếu tố nhân văn và những GTVH truyền thống quý giá. Nghề truyền thống của các tộc người còn là yếu tố quan trọng để bảo tồn và phát huy các GTVH phục vụ cho sự nghiệp phát triển văn hóa dân tộc và xây dựng đất nước.

GTVH tinh thần: Một số nội dung thể hiện rõ GTVH tinh thần của các dân tộc một cách đặc sắc cần lựa chọn để đưa vào trường học như: Ngôn ngữ, chữ viết, các loại hình văn học, nghệ thuật dân gian, nghệ thuật truyền thống của dân tộc; Các hoạt động văn hóa lễ hội truyền thống, phong tục tập quán lành mạnh,... Việc lựa chọn đưa vào GD qua các phong tục, lễ nghi, tín ngưỡng, lễ hội; các hoạt động văn hóa nghệ thuật, nhất là văn hóa nghệ thuật dân gian, như văn học dân gian, âm nhạc, dân ca, kiến trúc, trang trí dân gian,... có thể coi là nơi lưu giữ, biểu hiện giá trị tinh thần quý báu của dân tộc và chừng mực nào đó cũng thấy được phong cách và tâm tư của con người.

4.5. Ví dụ minh họa về lựa chọn nội dung giáo dục giá trị văn hóa dân tộc thiểu số cho học sinh dân tộc

Một số ví dụ minh họa lựa chọn nội dung GD GTVH dân tộc, (đại diện cho 3 vùng dân tộc tiêu biểu: Tây Bắc, Tây Nguyên, Tây Nam Bộ). Có nhiều GTVH dân tộc được thể hiện trong mỗi chủ điểm, qua từng tiêu chí, chúng tôi chỉ minh chứng một vài giá trị cốt lõi theo Bảng 1 dưới đây:

Khi lựa chọn từng chủ điểm cho mỗi nội dung GD cho HS DTTS, ngoài các tiêu chí cần đạt được, các tác giả cần lưu ý đến tính khả thi và phù hợp với môi trường GD, đặc điểm lứa tuổi của HS DTTS. Qua đó, HS có thể tiếp thu một cách đầy đủ các GTVH dân tộc nếu như các nội dung được lựa chọn đưa vào nhà trường mang đậm các giá trị then chốt. HS chính là một trong những lực lượng góp phần giữ gìn, bảo tồn và phát huy GTVH của các DTTS khi được lĩnh hội các nội dung đó trong trường. Vì vậy, cần phải lựa chọn kĩ các nội dung GTVH

Bảng 1: Tiêu chí lựa chọn nội dung GD GTVH DTTS cho HS dân tộc

Chủ điểm	Tiêu chí	Nội dung GD
Nhà ở vùng Tây Bắc	- Phù hợp với mục tiêu GD	- Giúp cho HS DTTS hình thành tình yêu quê hương làng bản, tự hào vì được sinh ra và lớn lên dưới mái nhà sàn. Các em có những hiểu biết thêm về những GTVH khi được sống dưới mái nhà sàn.
	- Đảm bảo tính đặc trưng văn hóa vùng miền	- Nét đặc sắc của ngôi nhà truyền thống vùng dân tộc (nơi sinh hoạt cộng đồng của bản làng, nơi thể hiện nét văn hóa của đồng bào dân tộc). - Biết trân trọng và có ý thức bảo tồn GTVH truyền thống qua nơi ở của người DTTS vùng Tây Bắc.
	- Tiêu biểu cho thể loại văn hóa	- GD nét văn hóa đặc trưng của một loại hình văn hóa vật chất qua công trình kiến trúc được xây dựng bằng sự khéo léo của đôi bàn tay, từ quan niệm về nét đẹp thẩm mỹ của dân tộc qua không gian sống của đồng bào.
	...	...
Phong tục uống rượu cần vùng Tây Nguyên	- Mang tính đặc trưng văn hóa vùng	- Là sản phẩm văn hoá tinh thần của mỗi gia đình người Tây Nguyên, rượu cần còn phản ánh tinh thần cộng đồng là vật dâng hiến cho thần linh.
	- Phù hợp với mục tiêu GD	- GD sự đoàn kết, gắn bó trong cộng đồng, làng bản. Uống rượu cần là nét sinh hoạt văn hóa đẹp, một phong cách sinh hoạt văn hóa mang bản sắc riêng vừa xẻ chia, giúp đỡ, vừa tạo nên tình cảm gắn bó, thân tình đầm ấm trong cộng đồng.
	- Tiêu biểu cho thể loại văn hóa	- Rượu cần là sản vật - nghi vật - lễ vật, nó có mặt ở mọi lúc, mọi nơi trong đời sống sinh hoạt xã hội, trong tình cảm, tâm linh của mọi gia đình hay cộng đồng.
	...	...
Lễ hội đua ghe ngo vùng Tây Nam Bộ	- Mang tính đặc trưng văn hóa	- GD giá trị nhân văn sâu sắc, thể hiện sự gắn bó cộng đồng của người Khmer Nam Bộ, khơi dậy niềm tự hào, tình yêu quê hương qua lễ hội hàng năm.
	- Tiêu biểu cho thể loại văn hóa	- Đề cao GTVH tinh thần trong cuộc sống của người Khmer qua các lễ hội truyền thống mang đậm bản sắc văn hóa của dân tộc. - GD ý thức giữ gìn văn hóa truyền thống của dân tộc qua lễ hội (mang tính cộng đồng cao, gắn kết tình đoàn kết trong phum, sóc).
	- Phù hợp với mục tiêu GD	- Thể hiện mong muốn có một mùa màng bội thu của người Khmer. Theo quan niệm đua ghe là một hoạt động rước nước và nếu tham gia đều đặn thì công việc làm ăn, trồng trọt, cây trái sẽ thuận lợi, may mắn.
	...	...

dân tộc đưa vào chương trình GD trong nhà trường cho HS DTTS, sao cho chương trình GD gắn gũi với HS DTTS, hình thành cho HS kĩ năng tìm hiểu, phát hiện các GTVH dân tộc, những đặc trưng văn hóa, bản sắc văn hóa dân tộc qua các hoạt động cụ thể, sát thực với đời sống của đồng bào DTTS.

5. Kết luận

Lựa chọn nội dung GD giá trị VHDCTS đưa vào nhà trường không chỉ đơn thuần là phổ biến tri thức về những GTVH truyền thống hay những giá trị bản sắc văn hóa mà cần xem xét truyền thống văn hóa dân tộc trong mối quan hệ với đối tượng bảo tồn và phát huy nó. HS dân tộc là một trong những lực lượng góp phần không nhỏ trong việc phát huy GTVH của các dân tộc để giữ được “cái hồn” của văn hóa bản địa, giữ vững bản sắc văn hóa mang tính đặc thù của từng vùng miền, từng dân tộc. Các em sẽ phát huy được các năng lực, phẩm chất cần thiết khi nội dung GD địa phương gắn với văn hóa, lịch sử của dân tộc, đáp ứng đúng theo mục tiêu của chương trình GD phổ thông mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Bộ Giáo dục và đào tạo, (2017), *Dự thảo Chương trình phổ thông tổng thể* (tháng 4 năm 2017).
- [2]. Ngô Đức Thịnh, (2009), *Một số vấn đề lý luận nghiên cứu hệ giá trị văn hóa truyền thống trong đổi mới và hội nhập*, Báo cáo Hội thảo khoa học Bảo tồn và Phát huy các giá trị văn hóa truyền thống Việt Nam trong quá trình đổi mới và hội nhập (Chương trình KX.03/06-10).
- [3]. Đảng Cộng sản Việt Nam, (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI, Chiến lược Phát triển kinh tế - xã hội 2011-2020*, NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, tr.130.
- [4]. Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2014), *Giáo dục giá trị văn hóa truyền thống trong nhà trường phổ thông Việt Nam*, Đề tài cấp Bộ, Mã số B2012-37-07NV.
- [5]. Hà Thị Thúy Hằng, (2016), *Giáo dục truyền thống văn hóa dân tộc cho sinh viên Trường Cao đẳng Sư phạm Lạng Sơn*, Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt, tháng 4 năm 2016.
- [6]. Hồng Trang, (2017), *Chung tay giữ gìn giá trị văn*

hóa truyền thống các dân tộc thiểu số, Báo Nhân dân điện tử.

[7]. Hoàng Anh Tuấn, *Giữ gìn và phát triển Văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam năm 2020*, Tạp chí Lý luận của Ủy ban Dân tộc, năm 2012.

[8]. Nguyễn Thị Minh Nguyệt, *Một số nhân tố tác động đến giáo dục văn hóa truyền thống cho học sinh trường phổ thông dân tộc nội trú trong bối cảnh hiện nay*, Tạp chí Khoa học Giáo dục, Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam, số 133, tháng 10, năm 2016.

SELECTING CONTENTS OF ETHNIC MINORITY CULTURE EDUCATION FOR ETHNIC STUDENTS IN ORDER TO MEET THE GOALS OF NEW CURRICULUM

NGUYEN THI MINH NGUYET

The Vietnam Institute of Educational Sciences

Email: nguyetgddt@gmail.com

Abstract: *Selecting contents of ethnic minority culture education for ethnic students at schools is a very significant issue, especially in the context of fundamental and comprehensive education reform today. The paper analyzes the need to educate the ethnic culture values; some criteria used as a basis for selecting these contents and illustrate a few topics on these contents in order to educate ethnic minority students with values of family, hometown, community... in accordance with the orientation and goals of new curriculum.*

Keywords: *Selection; contents of education; culture values; ethnic minority; students; new curriculum.*